

ADABIY ALOQA – İJODIY JARAYON KO‘ZGUSI

ƏDƏBİ ƏLAQƏLƏR – YARADICILIQ PROSESİNİN GÜZGÜSÜ

Jizzax davlat
pedagogika
universiteti

2025-yil, aprel

Azərbaycan Dövlət
Pedaqoji
Universiteti

2025, aprel

ANTOLOGİYA

• <https://jdpu.uz/>

JIZZAX - BOKU - 2025

ANTOLOGİYA

• <https://adpu.edu.az/>

CİZZAX- BAKI - 2025

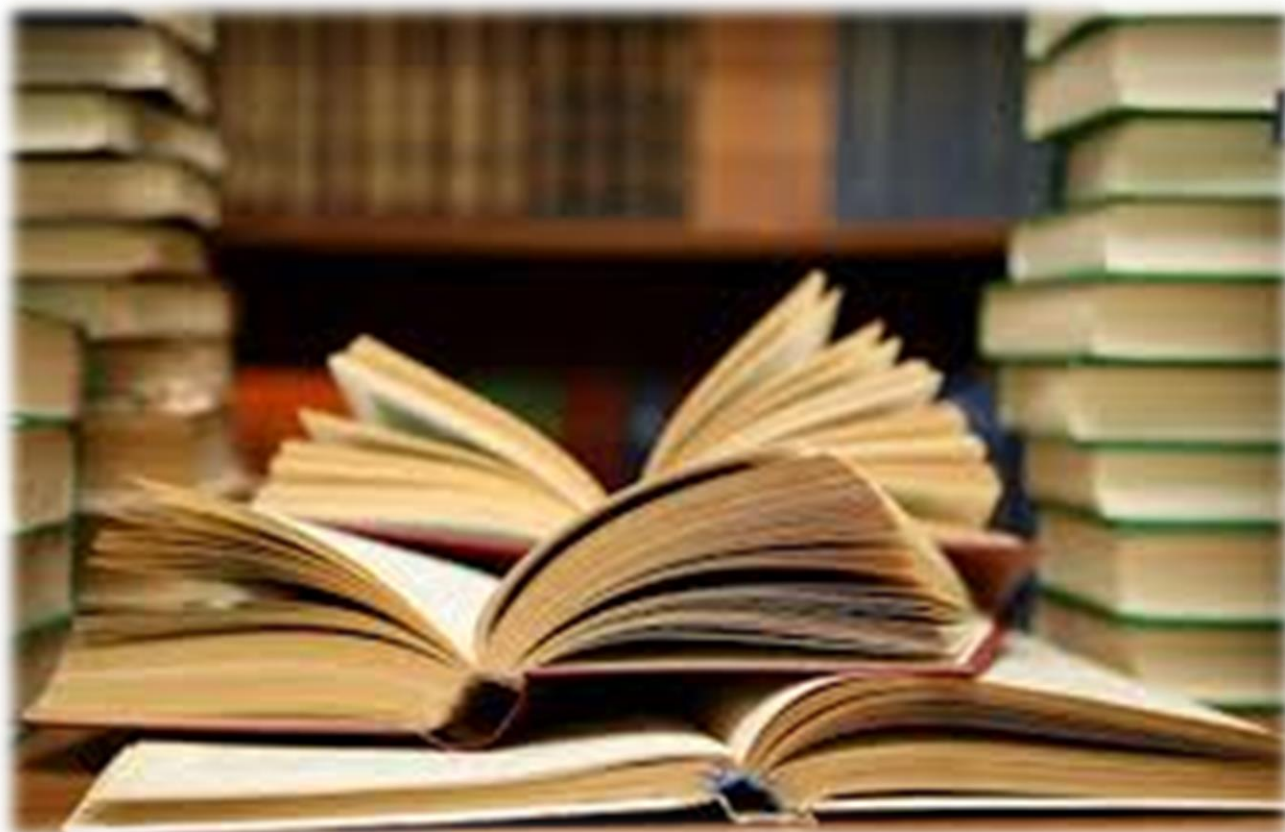

EDEBI İLETİŞİM – YARATICI SÜRECİN AYNASI

ADABIY ALOQA – İJODIY JARAYON KO‘ZGUSI

ƏDƏBİ ƏLAQƏLƏR - YARADICILIQ PROSESİNİN GÜZGÜSÜ

OO‘K: 821.512.133

KBK: 83.3(5o‘)

Bu antoloji, Azərbaycan Cumhuriyeti Azərbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi ve Özbekistan Cumhuriyeti Abdulla Qodiriy Cizzah Devlet Pedagoji Üniversitesi tarafından, "Özbekistan - 2030" stratejisinde ortaya konulan geniş çaplı reformların 2025 yılına kadar etkili bir şekilde uygulanması ve halkımızın günlük yaşamında olumlu değişiklikler sağlanması yönündeki sistematik çabaların tutarlı bir devamı olarak oluşturulmuştur.

*Türkçe olarak “Edebi İletişim - Bilimin Gelişiminin Temeli” konulu **“EDEBI İLETİŞİM – YARATICI SÜRECİN BİR AYNASI”** antolojisinde, Özbekistan ve Azerbaycan'dan filoloji ve pedagoji alanlarında çalışan yüksek nitelikli bilim insanlarının kısa biyografileri ve bilimsel makaleleri yer alıyor. Filoloji ve pedagoji uzmanları için eşsiz bir armağan olan bu antoloji, dilbilimciler, edebiyat bilimcileri ve araştırma yapan genç araştırmacılara yöneliktir.*

BAŞ EDITÖRLER:

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin

Beynəlxalq Əlaqələr üzrə prorektoru

Hüseynova Mahirə Nağı qızı

Özbekistan Cumhuriyeti Abdulla Kadiri adına Cizzah Devlet

Pedagoji Üniversitesi rektörü

Sharipov Shavkat Safarovich

SORUMLU, TOPLAYICI VE YAYIMCI:

Abdulla Kadiri adına Cizzah DPÜ profesörü,

Filoloji bilimleri doktoru

Soatova Nodira Isomitdinovna

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji

Universiteti, Türkoloji mərkəzin

Direktor, Filol.üzrə fəlsəfə doktoru

Məmmədova Şəkər Heyvəli qızı

Abdulla Kadiri adına Cizzah Devlet

Pedagoji Üniversitesinin Bilimsel işler ve

İnovasyonlardan sorumlu rektör yardımcısı

Qodirov G‘ayrat O‘roqboyevich

Abdulla Kadiri adına Cizzah Devlet

Pedagoji Üniversitesi öğretmeni

Ahmedova Shohista Saydiyevna

YAZI KURULU:

Almaz Ulvi Binnatova, Usmon Qosimov, Konul Samedova, Umrzoq Jumanazarov, Zulfiya Pardayeva, Konul Hasanova, Akbarali Sabirdinov, Farida Karimova, Shekar Mammadova, Islam Yaqubov, Muqaddas Tojiboyeva, Dayanat Musayev, Surayyo Eshonqulova, Azmiddin Nosirov, Salimakhon Eshonova, Elman Guliyev, Fazilat Ibragimova, Usmon Qobilov, Jaloliddin Jo'rayev, Gulnoza Oripova, Guljahon Jumanazarova, Zemfira Abbasova, Mukhabbat Jumanyazova, Murodulla Jo'rayev, Orzigul Hamrayeva, Parizod Turopova, Zamira Jalmatova, Surayyo Do'stova, Raufjon Makhmudov, Valisher Sapayev, Güler Süleymanova, Muhammedkadir Taşpulatov.

Bu antoloji Azərbaycan Devlet Pedagoji Üniversitesi'nin kararına dayanarak yayınlanmak üzere önerilmiştir (Tutanaklar No. 11, 10 Nisan 2025).

Bu yüzden bir yıldız gibi parla,

Ben, bu topraklarda ölümsüz olan senin adınla ayaktayım.

Bu ismi hatırlayarak, çizdiğin yoldan

Uzaklara gitmeyeceğini, yerinden kıpırdamayacağını söylüyor.

Ayrıca, Wadud Mahmud: “Hepimiz senin çocuklarıdır. Senin planların bizim yolumuzdur. Sen ölmedin ve ölmeyeceksin, yaşama hakkın var! [11,4]” Ona ithaf edilen şiirler ve sanat eserleri üzerine düşünceler daha fazla çalışmayı gerektirir. Ama yine de Behbudi'ye bir borcumuz var.

REFERANSLAR:

1. A.Qodiriy. Ahvolimiz//Oyina jurnali, 1915. – №12.
2. Abdulhamid Sulaymon o'g'li Cho'lpon. Mahmudxo'ja Behbudiy xotirasi// “Tong” gazetasi, 1920 yil. – №1.
3. Hoji Muin. “Nima edik, nima bo'ldik, nima qilaylik?”// “Zarafshon” gazetasi, 1922 yil 1 dekabr`.
4. Fahriddin Rojiyning “Yodovarlik”//“Mehnatkashlar tovushi” gazetasi. 1920 yil 8 aprel`. – №153.
5. Mahmudxo'ja Behbudiy. Bir vafolik zaifani xususida hikoya//Turkiston viloyatining gazetasi, 1903 yil. –№40;41;44;45.
6. Mahmudxo'ja Behbudiy. Tanlangan asarlar. Birinchi jild. – Toshkent: Akademnashr, 2018. – 170- 174 b.
7. Mahmudxo'ja Behbudiy. Tanlangan asarlar. Birinchi jild. – Toshkent: Akademnashr, 2018. – 170- 174 b.
8. M.Behbudiy. Millat vazifasi. “Ulfat” gazetasi, 1906 yil 20 aprel`. - №20.
9. M.Behbudiy. Millatlar qanday taraqqiy etarlar. “Samarqand” gazetasi, 1913 yil 30 iyun`. - №31
10. Hoji Muin. Nima edik, nima bo'ldik, nima qilaylik?// “Zarafshon” gazetasi, 1922 yil 1 dekabr`.
11. Wadud Mahmud Samarqandiy. Mahmudxo'ja Behbudiy//“Mehnatkashlar tovushi” gazetasi. 1920 yil 8 aprel`. – №152.

DAVRONOVA SHOHSANAM G‘AYBULLOYEVNA

Filoloji Bilimleri Doktoru (DSc)

Buhara Devlet Üniversitesi Akademik Derece Verme Bölümü
Akademik Konsey Üyesi ve Seminer Üyesi,
DSc.03/04.06.2021.Fil.72.09.

Buhara Devlet Üniversitesi Özbek Dili ve Edebiyatı Bölümü Profesörü, Filoloji Doktoru (DSc), Doçent Davronova Shohsanam Gaybulloyevna, 4 Eylül 1978'de Buhara ili Vobkent ilçesinde doğdu. Milliyeti - Özbek.

1984-1994 yılları arasında Vobkent ilçesi Sobir Rahimov 9 No'lu Ortaokulunda okudu. 1994-1999 yıllarında Buhara Devlet Üniversitesi Özbek Filolojisi Fakültesi'nden mezun oldu. 1999-2002 yılları arasında üniversitenin tam zamanlı

lisansüstü programında öğrenim gördü. 1998-2000 yılları arasında Buhara ilinin 32 numaralı okulunda öğretmen olarak çalıştı, 2002-2008 yılları arasında Buhara Devlet Üniversitesi Özbek Edebiyatı Bölümünde öğretmenlik yaptı ve 2008-2014 yılları arasında Buhara Devlet Üniversitesi Özbek Filolojisi Bölümünde doçent olarak çalıştı. 2014-2017 yılları arasında Buhara Devlet Üniversitesi Özbek Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde kıdemli araştırma görevlisi olarak çalıştı. 2017 yılından itibaren Buhara Devlet Üniversitesi Özbek Dili ve Edebiyatı Bölümünde öğretim görevlisi, daha sonra doçent, 2022 yılından itibaren ise aynı bölümde profesör olarak çalışmaktadır.

Shohsanam Davronova, 2004 yılında "Edebi Süreç ve Yazarın Yaratıcı Bireyselliği" konulu tezini, 2019 yılında ise "Bağımsızlık Dönemi Özbek Romanlarında Doğu ve Batı Geleneklerinin Sanatsal Sentezi" konulu doktora tezini savundu. 2021 yılında Doçent akademik ünvanını aldı.

Shohsanam Davronova, “Edebi Süreç ve Yazarın Yaratıcı Bireyselliği” (2008), “Bağımsızlık Dönemi Özbek Romancılığı ve Doğu Edebiyatı” (2019) başlıklı monografiler, “Abdulla Qodiriy’in Eserlerinin İncelenmesi” (2008), “Edebiyat Öğretiminde Problem Tabanlı Öğrenme Yönteminin Kullanılması” (2015), “Günümüz Özbek Romancılığı” (2019) başlıklı metodolojik kılavuzlar, “Günümüz Özbek Dramaturjisi” (2022), “Özbek Edebiyatı Tarihi” (Abdurauf Fitrat, Hamza Hakimzoda Niyoziy, Abdulla Qodiriy’in eserlerinden uyarlanmıştır) (2025) başlıklı ders kitapları ve çeşitli bilimsel makaleler yayınlamıştır.

Shohsanam Davronova, akademik dereceler veren Buhara Devlet Üniversitesi Akademik Konseyi'nin DSc.03/04.06.2021.Fil.72.09 üyesi ve Akademik Konsey'e bağlı bilimsel seminerin üyesidir.

DOĞANIN PORTRESİ VE İSADJON SULTAN'IN ESERİNDEKİ SEMBOLİZMİN İFADESİ ("SOFYA" HİKÂYESİ ÖRNEĞİNDE)

*Davronova Şohsanam Gaybulloyevna,
Filoloji Bilimleri Doktoru (DSc),
Buxoro Devlet Üniversitesi Özbek Dili ve Edebiyatı Bölümü Profesörü
Eposta: davronova-sh@mail.ru ; s.g.davronova@buxdu.uz*

Soyut. Kısa öykü türü, yetenekli Özbek yazarı İsajon Sultan'ın eserlerinde özel bir yere sahiptir. Yazarın öyküleri doğa manzaralarını özgün bir biçimde betimlemesiyle öne çıkıyor. Yazarın öykülerinde manzara pek çok şiirsel işlev üstlenir. Yazar öykülerinde aynı anda gerçekleşen doğa değişimlerini de anlatarak, olayları ve süreçleri okuyucunun gözü önünde açıkça canlandırmaya çalışır. Manzara aynı zamanda karakterin ruh halini, içinde bulunduğu durum ve ruh haline göre ortaya koymanın bir aracı olarak eserin sanatsal etkisini artırmaya da hizmet eder. Yazarın öykülerinde doğanın özgünlüğünü, değişim ve dönüşümlerini, ayrıca ot, bitki, çiçek, yaprak, rüzgâr, fırtına vb. gibi canlı doğanın ayrılmaz bir parçası olan pek çok olguyu anlattığını görüyoruz.

Bu makalede yazarın eserlerinde manzaranın rolü, yazarın doğayı tasvir etme ve yorumlama becerisi ve sembolizm sorunları, İsajon Sultan'ın "Sofya" öyküsü örnek alınarak tartışılmaktadır. Bu durum, özellikle edebi nesirde manzaranın önemi ve işlevlerinin incelenmesinde önemli olabilir. Seçilen objeden yola çıkılarak sanatçının doğayı betimlemede sembolizmi kullanmadaki özgün üslubu ve becerisi, insan ve doğanın uyumunu sanatsal olarak gerekçelendirmedeki becerisi analitik olarak tespit edildi.

Anahtar kelimeler: nesir, hikaye, manzara, sanatsal sembol, İsajon Sultan eseri, "Sofya" hikayesi, sanatsal yorum, sanatsal beceri.

GİRİŞ.

Özbekistan Halk Yazarı İsajon Sultan, çağdaş Özbek edebiyatında özgün bir yere sahip olan ve sanatsal ifade alanında birçok başarıya imza atmış yaratıcılardan biridir. Özbek nesrinin, özellikle hikâyeciliğin gelişmesine de değerli katkılarda bulunmuştur. Yazarın öykülerinde ulusal ve evrensel sorunlar, manevi meseleler simgesel, felsefi ve öğretici bir dille dile getirilir. Öykülerinde doğa manzaralarının, bitkilerin ve hayvanlar aleminin özgünlüğüne ve güzelliğine özel bir önem verir. Manzara, yazarın şiirsel amacını ifade etmede önemli bir rol oynar. "Sofya" öyküsünde anlatılan sahneler okuyucunun dikkatini çekiyor.

LİTERATÜR ANALİZİ VE METODOLOJİSİ.

Özbek edebiyatı araştırmalarında F.A. Kurbanova, D.B. Toşpulatova, İ.T. Saymuratova, N.N. Sultonova ve N.Ş. İsajon Sultan'ın eserlerinin incelenmesinde Toşevlar özel bir ilgi görmektedir. Edebi öykülerde doğa tasviri, sembolizm ve sanatın incelenmesinde de analitik ve karşılaştırmalı bir yaklaşıma ihtiyaç vardır.

SONUÇLAR.

Yazar İsajon Sultan'ın doğa tasvirlerinde bir dizi metodolojik arayış gözlemlenebilir. Dünyanın tasviri, harikaları, karakterlerin hal ve ruh hallerine uygun olaylar, doğa ile insan arasındaki bağ, yaratıcının ideolojik görüşlerinin doğada somutlaşmış hali, "Vatan Hasreti", "Ay Pınarı", "Bogi Eram", "Acı Dağı", "Rüzgarlı Gece", "Kelebeklerin Ölümü", "Sudaki Kadeh", "Bekçi" gibi birçok öyküde yansıtılmıştır.

Manzara, İsajon Sultan'ın "Çiçeğim", "Adres", "Suda Bir Bardak" ve "Acı Dağı" adlı öykülerinde simgesel anlam taşıyan önemli bir şiirsel araçtır.

"Sofya" adlı eser, anlatıcının Korbog'daki Dalakhovli adlı eserindeki karakterin gözlemlerine dayanmaktadır. Çevredeki değişimlerin yanı sıra radyodan yapılan uyarılar da fırtınanın başladığını haber veriyordu. "Bu fırtınaya 'Sophia' adı verildi" diye şaşkınlığını dile getiriyor [7.264]. Eserde, kuvvetli bir rüzgârın tasviri ve onun yarattığı manzaralar, anlatıcının gözünden izlenmekte ve bu koşulların yol açtığı deneyimler dile getirilmektedir. "Doğayı harap eden ve şiddetli sellere yol açan son fırtınada yıldırım çarpan bir adamın vakasını bildirmek istiyorum" [7.263] adlı eser. Cümle "bailan" ile başlıyor. Yani ilk satırlardan itibaren hikayenin kuvvetli bir rüzgar ve ondan etkilenen bir insan hakkında olduğu fikri oluşuyor.

TARTIŞMA.

İsajon Sultan, canlı doğayı hareket ve değişim halinde tasvir etmeye çalışır. Yazarın öykülerini okurken okuyucu, ister istemez doğa olaylarının hareketini, büyümesini, değişimini, gelişimini, sönüp gitmesini hisseder ve sanki bu esnada

kıpırdanan, titreşen, sallanan canlı bir doğaya tanıklık ediyormuş gibi hisseder. Yazarın eşsiz sanat yeteneği, "Sofya" öyküsündeki tufanın tasvirinde açıkça ortaya çıkmaktadır. Eserde, tufandan etkilenen tüm canlıların ve bitkilerin durumu canlı bir şekilde okuyucunun gözü önünde canlandırılıyor. “Daha ötede, yazın inşa ettiğim bir kulübe vardı ve onu söğüt dalları ve böğürtlenlerle örtmüştüm ve Sophia onu uçurmuştu! Tek bir tane bırakmadan küçük, kuru yaprakları uçurdu. Sonra kulübeyi devirdi. Direkler gürültüyle düştü. Bir dut dalının kabuğundan bağladığım yelkenler sallanmaya başladı. Sonra aniden yükseldi ve gölün üzerinde daireler çizdi. Bir gürültü yaptı ve köylerin üzerinden çığlık attı, bazen yukarıdan aşağıya çılgınca esiyor, bazen yönünü değiştiriyor ve sabit bir akış halinde esiyordu ve ucu zar zor görünen uçsuz bucaksız göl, onun şakacı baskısı altında titriyor ve köpürüyordu” [7.266]. Hikayede sel felaketinin kendine özgü imgeleri, yani söğüt dallarının sallanması, kuru yaprakların savrulması, hatta bir kulübenin devrilmesi, sütunların yıkılması, genel uğultusu, çıldırtıcı uğultusu, uçsuz bucaksız bir gölün oyuncu basıncı üzerinde çağıldayıp durması - bunların hepsi sel felaketinin ihtişamını, görkemini ve gücünü gösterir ve onu canlı bir varlık olarak algılamamıza yardımcı olur. Yazar bu süreçleri hareket halinde tasvir ederken keskin kalemmini kullanır ve tufanla canlı, değerli ve samimi bir ilişki kurar. Eserin anlatıcısı, "Geri dön, güzel Sophia'm", "çocukluk aşkım", "vahşi ve pervasızdı", "şaşırtıcı bir erkeklikle ve harikulade cilvelerle kendini gösterdi", "sen benim Sophia'msın", "Sophia'm bir fırtına!", "Sophia'm benim erkeğim!" der. Sel felaketini kendine yakın tutar, "... Birçok şiirsel ve bazen düzyazı eserde, görkemli dağları, zarif çiçekleri, berrak suları ve çeşitli hayvanları sanki birbirlerine yakın ve sevgiliymişler gibi övme ve tasvir etme örnekleriyle karşılaşılır, ancak bu sel felaketi benzetmesi, yaratıcının benzersiz bir yeniliği olarak kabul edilebilir. Eserin anlatıcısı, sel felaketinin çevreye ve bitki dünyasına verdiği zarardan en ufak bir şekilde rahatsız olmaz, aksine tüm kayıplarını olumlu bir şekilde kabul eder, ona sıcaklık ve sevgiyle bakar. Aynı zamanda, Sophia'dan etkilenen tüm evren de benzersiz, canlı bir yankı yayar: "Göz alabildiğine, etrafındaki her şey inledi, yankılandı, çığlık attı, inledi, çığlık attı ve Sophia'nın baskısı altında kasvetlendi. Bütün varlık ona itaat etti, hem yeryüzü, hem gökyüzü, hem de su... bir fırtına koptu, her yerde gri bir deniz gibi dalgalandı ve bu gürültülü manzarada, çok güzel bir şekilde, parlak sarı ve kırmızı şimşeklerle ağaç yandı!" [7.268]. Yazarın imgesinde doğanın tüm tazeliğiyle belirdiği, titrediği, titrediği, sesler çıkardığı, hareket ettiği ve değiştiği açıktır. Okuyucu bu süreçleri anlatıcı kadar takip eder. Bu durumlar okuyucuyu da anlatıcı kadar etkiler.

Yazarın öykülerinde manzara, sembolik anlam aktarma işlevi görmektedir. Edebiyat eleştirmeni A. Rasulov, “Düşüncelerin Felsefesi” adlı makalesinde “Sophia” hikayesinden bahseder ve şöyle yazar: “Canlı imgelerle zengin olan bu hikayeyi okurken, aniden tufanın aslında bir tufan değil, aşk olduğunu anlarız. Evet, aşk bir insanın hayatına bu şekilde girebilir, der anlatıcı. Yunancada “Sophia” kelimesi yüksek ilahi bilgelik, İnanç, Umut ve Aşk anlamına gelir ve bu hikayenin anahtarı budur. Bu açıdan bakarsak, daçanın bir kişinin geçici olarak kaldığı bir yer olduğunu, hassas lirizme yatkın kahramanın görünümünün aniden değiştiğini ve umutsuz, güvensiz, sevgisiz monoton bir hayat yaşayan bir kişinin acısının ortaya çıktığını fark ederiz. Dahası, sadece aşka değil, olaylara ve duygulara ek olarak, başka bir tür manevi "Bir insanın hayatını bu şekilde kökten değiştirebilecek fırtınalar da vardır" [1.47].

Hikayenin başlığının altındaki "bir aşk hikayesi" başlığı da bilginin görüşlerini doğrular. Aşk kelimesinin de geniş bir anlam yelpazesi ifade ettiği düşünüldüğünde, sembolik anlamlar içeren bu hikâyenin insan dünyasıyla ilgili birçok başka özelliğe, "diğer türdeki ruhsal fırtınalara" da atıfta bulunduğu yorumlanabilir.

"Hayatımda kasırgaları, fırtınaları, hortumları ve şimşekleri severim. Yağmurun kükreyerek ve gürleyerek yağmasını, ağaçları eğmesini severim ve rüzgarların çalılırları salladığını sık sık gördüm" [7.265], yazar hikayede yazıyor. Yazarın yorumuna göre tufan, insan yüreğinde ve ruhunda yaşanan çalkantıları dile getirmeye yarar. Kahramanın çok sevdiği kasırgalar, fırtınalar, hortumlar, şimşekler, ağaçları eğip büken yağmur, insanın isyankar, sürekli hareket halindeki yaşamını ifade eden sembolik bir anlam taşır. Meraklı, yaratıcı ve hakikate susamış bir insan için monotonluk yabancısıdır; Bu tür insanların hayatları tehlikelerle ve çelişkilerle doludur, hatta bu huzursuzluğa alışmışlardır. Böylece eserde doğa olayları, insanın iç dünyasındaki durumlarla paralellik kurarken, yazarın ideolojik görüşleri sembolik olarak ortaya konmaktadır. Anlatıcı, kendi iç dünyasını doğa olaylarına benzetiyor: "Benim yüreğim de, kat kat görkemli düş ve pişmanlık bulutları toplanıyor ve bunların arasında zaman zaman göz kamaştırıcı yoğunlukta şimşekler çıkıyor."

Kalbimin bulutları seninkinden daha büyük ve daha görkemli" [7.269]. Bizim görüşümüze göre, Sophia isyanın ve ilhamın sembolüdür. Yazarın becerisi, doğada böylesine sıra dışı bir sanatsal buluş bulmuş olması gerçeğinde açıkça görülmektedir. Yıkıcı, çiğneyen ve kökünden söken bir doğal afette bile güzelliği keşfetmiştir. Anlatıcının kahramanının Sophia'ya olan aşkı, yaratıcılığa olan içsel yakınlığının bir işaretidir. Yaratıcılık, kalbin çalkantısından doğar, yaratıcı bir kişinin iç dünyası Sophia'nın fırtınası kadar çalkantılıdır ve onun fırtınasından bir yaratıcılık modeli ortaya çıkar, böylece ilham ve yeteneğin gerçek bir örneği olan bir sanat eseri, büyük bir isyanın ürünüdür. Hikayede, yazar "ebediyen çürüyen, anlamsız, ölü günlerde solan umudu aydınlatan bir işaret fişegidir - hayat vererek zaferi kaçınılmaz olan bir isyan - Belki de "yaratılışı" yansıtır [2]. Bu isyan ateşi yaratıcının ruhunu yakar ve onun ışığından dünya nurla dolar, bu nurdan varlık berraklaşır ve insanlar bundan zevk alırlar. Dolayısıyla insanlığın manevi yükselişinden, ahlak ve terbiyesindeki olumlu değişimden, insanlığın iç huzurundan kendini sorumlu gören, bundan etkilenen ve müthiş bir tatmin duygusu duyan kişi yaratıcı, fedakar kişidir. Eserde tasvir edilen yanan ağaç ve yanında duran, selden büyülenen yabancı yan yana yerleştirilmiş ve yaratıcı bir kişinin sanatsal imgesini somutlaştıran sembolik bir anlam kazanmıştır: "Şu anda... göz kamaştırıcı şimşekler, bol suları gizleyen sonsuz kara bulutların koynunda çıkıyor, ateş damarları şiddetle bıçaklıyor, ruhumu emen ateşin koynumu dolduruyor ve yağmurun altındaki ıslak doğada, ben de aniden yanmaya başlıyorum. Bir saniye içinde... yapraklarım hışırdayacak, yeşil dallarım yanacak ve kararacak, çevreyi aydınlatıp parlatacak, devasa bir aleve dönüşecek. İnanılmaz derecede güzel ve nefes kesici nefeslerin altında, ben de garip bir mutluluk ve saadete çıtırdayıp çıtırdayacağım" [7.271]. Bu düşünceler Özbek şair Amon Matjon'un şu dizelerini hatırlatıyor:

Bugün dünyada ağaçlar yanıyor,
Başkalarını yakarak uyandırmak ne büyük bir mutluluktur!
Yananların hepsi benim dostumdur,

Kalbim YANAN BİR AĞAÇ! [4.144]

Bu görüntüdeki yanan ağaç aynı zamanda, başkalarının dertleriyle yanıp tutuşan, insanları farkındalığa çağıran ve kalplerinde iyilik lambası yakan yaratıcının sembolik bir temsilidir.

ÇÖZÜM.

İsajon Sultan genel olarak edebi nesirde, özellikle de anlatıda manzara kullanımında yüksek bir beceri göstermiştir. Yazarın özgün anlatım tarzı, varlıkları, bitkileri ve olayları derinlemesine betimlemesinde, insanla doğa arasındaki uyumu dile getirmesinde açıkça görülmektedir. Bu bağlamda "Sofya" öyküsünün özel bir yeri vardır. Hikaye, doğa ve insanın birliği, insanın da doğanın bir parçası olduğu, insan duygularının eşsizliği, doğada var olan karmaşıklığın, güzelliğin, mücadelenin ve yaratma arzusunun insanların yüreğinde somutlaşması gibi düşünceleri uyandırır. Eserde dile getirilen sembolizm, yazarın bu gizemli tufanın özünde yatan ideolojik görüşleri hakkında çeşitli çıkarımlara yol açıyor. Genel olarak öykünün, tufan imgesi aracılığıyla, gerçeğe susamış bir insanın hayata, yaşama ve yaratıcılığa, sevgiye, eyleme, umut ve mücadeleye ilişkin görüşlerini sembolik olarak özetlediği söylenebilir.

REFERANSLAR:

1. İsajon Sultan'ın nesir sanatı. – Taşkent: Turan zamin ziya, 2017. – 384 s.
2. Camus A. İsyan ve Sanat. / Web sitesi: <https://kh-davron.uz/kutubkhona/jahon/alber-kamyu-isyon-va-sanat-isyonkor-odam-kitobidan.html>
3. Kurbanova F.A. İsajon Sultan öykülerinde folklorizm ve mitolojik yorum. Filoloji alanında Doktora (PhD) derecesine yönelik tez özeti. Fergana - 2023. - 52 s.
4. Matjon O. İnancın sevgisi. Şiirler, destanlar. - Taşkent: Edebiyat ve Sanat Yayınevi, 1995. - 384 s.
5. Kuronov D., Mamajonov Z., Sheraliyeva M. Edebiyat Araştırmaları Sözlüğü //Taşkent: Akademnashr. – 2013. – Cilt. 340.
6. Saymuratova İ.T. Bağımsızlık dönemi Özbek romanlarında biçim ve üslup (Hurşid Dost Muhammed ve İsajon Sultan romanları örneğinde). Filoloji alanında Doktora (PhD) derecesine yönelik tez özeti. - Gülistan – 2023. – 49 s.
7. Sultan I. Sofya. / Sultan I. Eserleri. Cilt 1. - Taşkent: Gafur Gulam Yayınevi, 2017. - B. 263-272.
8. Sultonova M. Yazarın üslubu hakkında. - Taşkent: Bilim, 1973. - 116 s.
9. Sultonova N.N. İsajon Sultan romanlarında sanatsal unsurların değişimi. Filoloji alanında Doktora [PhD] tezinin özeti. - Karşı - 2020. - 42 s.
10. Tosheva N.Ş. Çağdaş Özbek nesrinde folklor araçlarının şiirsel işlevi (İsajon Sultan'ın nesri örneği üzerinde). Filoloji alanında Doktora (PhD) derecesine yönelik tez özeti. - Taşkent - 2020. - 44 s.
11. Toşpulatova D.B. Yazarın bilinci ve çağdaş Özbek nesrindeki ifade biçimleri (Uluğ Bey Hamdam ve İsajon Sultan'ın eserleri örneğinde). Filoloji alanında Doktora [PhD] tezinin özeti. Cizzak - 2022. - 58 s.
12. Gaybulloevna D. S. Isajan Sultan'ın Eserlerinde Sanatsal Doğa ve Yöntem İmgesi Sorunu ("Kayıp Anavatan" Örneği Üzerine) //Endonezya Yenilik Çalışmaları Dergisi. – 2022. – Cilt. 18.

T/r	YAZARLAR	Sayfası
1.	Sharipov Şavkat Safaroviç	
2.	Huseynova Mahira Nagy kızı	
3.	Kadırov Gayrat Orokboyeviç	
4.	Almaz Ulvi Binnetova	
5.	Usman Kasimov	
6.	Ahmedova Şöra Nematovna	
7.	Elman Hilal oğlu Guliyev	
8.	Cumanazarov Umurzok Abdurazzokovich	
9.	Şeker Heyvəli'nin kızı Mammadova	
10.	Sabirdinov Akbar Gofuroviç	
11.	İbrahim Bayramov, Almaz Bədəlova	
12.	Pardayeva Zulfiya Juraevna	
13.	Yakubov İslamjon Ahmedjanovich	
14.	Kerimova Farida İsakovna	
15.	Soatova Nodira Isomitdinovna	
16.	Maşaripova Gularam Kamilovna	
17.	Hasanov Şavkat Ahadoviç	
18.	Kabilov Usman Uralovich	
19.	Doniyarova Şoira Hursandovna	
20.	Nasirov Azimidin Normamatoviç	
21.	Juraev Jaloliddin Olimjonovich	
22.	Tajiboeva Mukaddas Abdurahimovna	
23.	Umurzokov Bahriddin Safaroviç	
24.	Otajanova Manzura Ummanboyevna	
25.	Eshonkulova Surayyo Isomiddinovna	
26.	Koçarova Marhabo Khudoyberganovna	
27.	Sabirova Nasiba Ergashevna	
28.	Avazov Normurod Hakimovich	
29.	Davronova Shohsanam Gaybulloyevna	
30.	Jumanazarova Guljahon Umirzakovna	
31.	Hamroyeva Orzigul Jalolovna	
32.	Oripova Gulnozakhon Murodilovna	
33.	Ibragimova Fazilat Erkinovna	
34.	Süleymanova Güler Elçin kızı	
35.	Juraev Murodulla Alishboyevich	
36.	Samadova Könül İbrahim kızı	
37.	Hodjimetova Dilorom Juraevna	
38.	Dayanat Musa oğlu Musayev	
39.	Cumanyazova Muhabbat Husinovna	
40.	Musayev Abduvali Süleymanoviç	
41.	Könül Nariman Gizi Hasanova	
42.	Holboyeva Gulnara Anorboyevna	

43.	Tilavova Minavar Durdiyevna	
44.	Matmusaeva Nadira Mamirovna	
45.	Kerimova Yulduz Akulovna	
46.	Djalmatova Zamira Djonikulovna	
47.	Dostova Surayyo Savronovna	
48.	Zemfira İsakhan kızı Abbasova	
49.	Mamadaliyeva Zuhra Umaraliyevna	
50.	Shodmonova Yapay Penis Ergashevna	
51.	Ne'matova Yulduz Odiljanovna	
52.	Cumayeva Zübeyde Şavkatovna	
53.	Siddikova Şohida Isokovna	
54.	Hacimusayeva Nilufar Nematovna	
55.	Lütfulla Sultanoviç İlhomjonov	
56.	Hamdamova Hanifahon Şukurillaevna	
57.	Turopova Parizod Shavkat qizi	
58.	Toshtemirov Hikmatilla Yusupoviç	
59.	Aldaşeva Şirin Jalgasovna	
60.	Atadzhanova Dinara Ulugbekovna	
61.	Ziyayeva Yulduz Temirhanovna	
62.	Eshonova Salimahon, Nişonbek kızı	
63.	Usmanova Makhfuza Sadıkovna	
64.	Nematova Hulkar Abdulbakiyevna	
65.	Umurzakov Rustamjon Mahkamadoviç	
66.	Kadirova Gülnoza Solikhudjayevna	
67.	Sapayev Valisher Odilbek oğlu	
68.	Yakubova Sevinçoy İslamjanovna	
69.	Makhmudov Raufjon Bakhodirovich	
70.	Kurbanova Gülbahor Safarovna	
71.	Tulişova Gülzina Ravşanovna	
72.	Hakkulova Dilşoda Abduvasiyevna	
73.	Yusupova Sayyora Davlatboyevna	
74.	Ergasheva Matluba Burhonovna	
75.	Xasanova Gulnoza İlhom qizi	
76.	Ahmedova Şohista Saydievna	
77.	Kerimova Mavluda Samadovna	
78.	Hüsniddinova Gülşoda	
79.	Aliyeva Sevinç Seyfiddin kızı	
80.	Shomurodov Sanat Dilmurod oğlu	
81.	Kerimova Charos Abduhalim kızı	
82.	Mavlonova Dilara Shukhrat kizi	
83.	Toşpulatov Muhammedkadir Olim oğlu	
84.	İsakulov Şerzod Ergaşboyeviç	
85.	Odilov Orifjon Odilov oğlu	
86.	Ergaşeva Aziza Anvar kızı	

"Edebi İletişim - Bilimin Gelişiminin Temeli" konulu Türk dilinde yayınlanmıştır

EDEBI İLETİŞİM – YARATICI SÜRECİN AYNASI

ADABIY ALOQA – İJODIY JARAYON KO‘ZGUSI

ƏDƏBİ ƏLAQƏLƏR -
YARADICILIQ PROSESİNİN GÜZGÜSÜ

ANTOLOGİYA * ANTOLOJİ * ANTOLOGİYA

Editör: Akhmedova Shohista Saydievna

Musahhih: Turopova Parizod Shavkat qizi

Sayfalayıcı: Toşpulatov Muhammedkadir Olim oğlu

Yayın lisansı No. AI 242, 10.04.2025.

Ofset kağıt. Basım izni 10.04.2025 tarihinde alınmıştır.

Biçim 60x84 1/16. "Times New Roman" yazı tipini ayarlayın.

Baskılı kalıp 9.0 Kopya sayısı: 100. Sipariş No. 12.

Azerbaycan, Bakü şəhri.

Tel./faks: